

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 14923
Tarih: 20.09.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Karayolları Trafik Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 20/09/2021

Murat ÇEPNİ

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	İçişleri	
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih :	01 Ekim 2021	Esas No: 2/3821

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ

21 Eylül 2021

Numara:

TBMM
GENEL EVRAK

21 Eylül 2021

No. 879495

EDİSİYE AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması için trafik kurallarına uyulması gerekmektedir. Trafik kuralları, Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Trafik Yönetmeliğinde düzenlenmiştir. Mutlak uyulması gereken kurallardan birisi alkollü olarak araç kullanma yasağıdır. Alkollü araç kullanma sonucu meydana gelen trafik kazalarında binlerce kişi yaşamını yitirmekte ya da yaralanmaktadır. Alkollü araç kullanmanın önlenmesi amacıyla çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır. 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı başlığı altında, 48. Maddesinde "Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin karayolunda araç sürmeleri yasaktır." denmektedir.

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin ikinci bölümü olan, Uyuşturucu ve Keyif Verici Maddeler İle Alkollü İçkilerin Etkisiyle Araç Sürme Yasağı başlığı altında ise Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddeler etkisi altında araç sürme yasağı Madde 97'de "Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile kanlarındaki alkol miktarı 0.50 promilin üzerinde olan hususi otomobil sürücülerinin ve kanlarındaki alkol miktarı 0.20 promilin üstünde olan diğer araç sürücülerinin karayolunda araç sürmeleri yasaktır." diye belirtmiştir. Bu düzenlemelerin amacı, sürücülerin alkollü veya uyuşturucu madde almış olarak trafiğe çıkmalarını önlemek, bu amaçla gerekli tedbirlerin alınmasını ve yasağa aykırı hareket edenler hakkında yine Kanunla belirlenen yaptırımların uygulanmasını sağlamaktır.

Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik İstatistik Bülteni'ne verilerine göre Ağustos ayı itibariyle 2021 yılı içerisinde ölümlü ve yaralanmalı kazaların 1.384'ü alkollü olarak araç kullanmaktan kaynaklanmaktadır. Aynı dönemde yapılan kontrollerde 96.492 kişinin alkollü araç kullandığı tespit edilmiştir.

Alkol almış sürücünün sürücülük yeteneğinin, alkolün etkisi sonucu olumsuz olarak etkilendiği bilimsel olarak ispat edilmiştir. Alkol küçük dozlarda kullanıldığında, insanlar sabırsız, haddini bilmez olmakta ve reflekslerinin yavaşlamasıyla zihinsel faaliyetleri bozulmaktadır. Alkolün fazlası ise bireye aşırı güven vermekte, gözde kararmaya neden olmakta, dikkat, düşünme ve karar gücünü bozmaktadır. Alkol miktarı arttıkça kandaki oksijen azalmakta ve beyin ihtiyacı olan oksijeni temin edemediği için işlevlerini yavaş yavaş kaybetmeye başlamaktadır. Alkol etkisi ile kişi saldırganlaşmakta, bazen de uyku hali ve uyuşukluk başlayarak kurallara uymamakta, fren, vites ve direksiyonu zamanında, gereğince kullanamaz duruma gelmektedir. Hız tahminleri ve hız karşılaştırmaları azalmakta ve hatta hızın korku veren etkisinden uzak kalarak, hızı çekici bulma tutkusu başlamakta, mesafe tahmini sıfıra inmektedir. Böylece, alkollü araç kullananlar yollarda tehdit unsuru oluşturmaktadır. Alkolün sürücüler üzerindeki olumsuz etkileri, alkollü sürücülerin trafik kazaları yapmasına neden olmaktadır. Ayrıca, yapılan araştırmalar göre; alkollü olarak araba kullanmak, şiddeti, anti sosyal davranışı, öfkeyi, paranoid duyguları, ölüm ya da öldürme isteğini de beraberinde getirebilmektedir. Alkollü kişinin kendine güveni artmakta, buna karşılık dikkati azalmakta ve refleksleri zayıflamaktadır.

Alkollü araç kullanan sürücülerin neden olduğu ölümlü ya da yaralanmalı kazalarda, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddelerine göre hüküm verilmektedir. TCK'ya göre ceza sorumluluğunun temeli, kast ve taksire dayanan kusur sorumluluğudur. Alkollü araç kullanarak ölümlü ya da yaralanmalı kazaya neden olan sürücüler için genellikle taksir suçundan davalar açılmakta ve bu nedenle gereken cezalar verilmemektedir. Alkollü araç kullanarak

ölüme ya da yaralanmaya neden olan sürücülere verilen cezaların azlığı, hatta sanıkların cezasızlık politikası ile ödüllendirilmeleri, vicdanları yaralamakta, kazalarda yaşamını yitirenlerin yakınlarını bir kez daha mağdur etmekte, adalete olan inancı yitirmelerine neden olmaktadır. Etkin cezaların verilmemesi nedeniyle, ilgili kurumların verilerine göre de alkolü araç kullanımı her geçen gün artmaktadır.

Yaşama hakkı en temel insan hakkıdır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde, yaşama hakkı dokunulmaz hak olarak kabul edilmektedir. Anayasa'nın 17.maddesi "Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir." demektedir. Vatandaşlarının yaşam hakkını korumak Devletin öncelikli görevidir. Alkolü sürücülerin neden olduğu trafik kazalarında her yıl, her yaştan, binlerce kişinin yaşamını yitirmesi sadece kişinin yaşam hakkını gasp etmemekte, ailelerine ve yakınlarına da psikolojik olarak telafisi imkansız zararlar vermektedir. Yasaların en önemli amacı kişinin can güvenliğini sağlamak olduğundan, sürücüler de kişilerin yaşam hakkına saygı duyarak, buna göre eylemlerde bulunmak durumundadır.

Bütün kanallarla ve yasal düzenlemelerle, alkolü araç kullanmanın sakıncalarının, alkolü araç kullanmanın neden olduğu felaketlerin sıklıkta dile getirilmesine ve sürücülerin uyması gereken en önemli kurallardan biri olmasına karşın; alkol alarak direksiyona geçmek, sonuçlarını bilerek, isteyerek göze almaktır. Kurallara açıkça aykırı davranan, bunun neticesinde başkalarının zarar görme olasılığını bilen ve buna rağmen, meydana gelebilecek olumsuz neticeleri kabullenerek alkolü araç kullan sürücülerin neden oldukları kazaları, olası kastla işlediklerini kabul etmek gerekmektedir.

Cezaların caydırıcılığının olması, alkolü araç kullanmanın önüne geçilmesi, suçun önlenmesi, mağdurlar için adaletin sağlanması, toplumda hukuka, yargıya ve adalete duyulan inancın oluşması açısından, alkolü olarak kaza yaparak, ölüme ve yaralanmaya yol açan sürücülere TCK'nın ilgili maddelerinden "olası kast" suçundan dava açılması için 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda gerekli düzenleme yapılmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile cezaların caydırıcılığının olması, binlerce kişinin ölümüne ve yaralanmasına yol açan alkolü araç kullanımının engellenmesi, ölüme ve yaralanmaya sebep olan sürücülere gereken cezaların verilerek, toplumda hukuka, yargıya ve adalete duyulan inancı oluşturmayı amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkra hükümlerine aykırı davranarak bir insanın ölümüne veya yaralanmasına neden olan kişi hakkında Türk Ceza Kanununun olası kast hükümleri uygulanır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.